

2019-09-03

Diarienummer
MN 2019/0025.18, MR
2017.1987.22, BN 2019/0138, TN
2019/0285

Rolf Erlandsson
Johan Lindström
Anna Helgesson

Miljönämnden
Byggnadsnämnden
Tekniska nämnden

Remissyttrande avseende bemötande av bolagets bemötande av tidigare yttrande gällande ansökan om tillstånd till bergtäkt samt bortledning av grundvatten på fastigheterna Önnestöv 38:3, 42:1 samt 44:1, mål nr. M 4188-18

Sammanfattning

AB Sydsten ansöker vid Växjö tingsrätt, mark – och miljödomstolen om fortsatt och utvidgad verksamhet i bolagets täkt utanför Dalby enligt 9 kap. miljöbalken. För bortledning av grundvatten ansöks tillstånd enligt 11 kap. miljöbalken.

Lunds kommun har 2019-05-02 yttrat sig över ärendet till mark- och miljödomstolen.

Bolaget har nu bemött inkomna yttranden och domstolen har remitterat sökandens bemötande till Lunds kommun och miljönämnden i Lunds kommun. Kommunstyrelsen har remitterat ärendet till miljönämnden, tekniska nämnden och byggnadsnämnden för yttrande.

Förvaltningarna anser att kommunen skall vidhålla sitt tidigare yttrande från 2 maj 2019 i målet med undantag från begäran att domstolen ska utse tillsynsmyndighet för verksamheten då detta regleras i lag.

I detta bemötande utvecklar förvaltningarna sin argumentation inom några områden:

- Motstående intressen och behov av bergmaterial
- Kompensationsåtgärder och intrång i Natura2000-området Knivsås-Borelund
- Övriga villkor om buller, förorenade massor samt kompensationspumpning av vatten till Lovénsjön

2019-09-03

Diarienummer

MN 2019/0025.18, MR 2017.1987.22,
BN 2019/0138, TN 2019/0285

Beslutsunderlag

Miljöförvaltningens, stadsbyggnadskontorets och tekniska förvaltningens tjänsteskrivelse den 3 september 2019.

Växjö tingsrätt, mark- och miljödomstolens underrättelse den 24 juli 2019.

Barnets bästa

I sitt yttrande har förvaltningarna vägt in barnens bästa vad gäller bevarande av natur, friluftsmiljöer och påverkan av dessa.

Förvaltningen anser det av yttersta vikt att tätortsnära natur finns tillgängligt för barn.

Ärendet

AB Sydsten ansöker vid Växjö tingsrätt, mark – och miljödomstolen om fortsatt och utvidgad verksamhet i bolagets täkt utanför Dalby enligt 9 kap. miljöbalken. För bortledning av grundvatten ansöks tillstånd enligt 11 kap. miljöbalken.

Lunds kommun yttrade sig över ansökan 2019-05-02 § 125 dnr KS 2018/055 och miljönämnden yttrade sig 2019-04-11 § 31 dnr. MN 2019/0025, MR 2017.1987.

Kommunens tidigare yttrande i huvudsak

Kommunen anförde i huvudsak följande i sitt yttrande 2019-05-02. Det beskrivna behovet av bergmaterial motiverar inte tillräckligt den ytmässiga expansion av täktverksamheten som ansökan omfattar, och därmed förordas en vidare täktverksamhet enligt alternativ 4, att enbart gå på djupet inom dagens tillståndsgivna område. Särskilt motsätter sig förvaltningarna ett intrång i fäladen i norr med tanke på de irreversibla skador på nationellt intressanta naturvärden som det innebär. Inget ianspråktagande av fäladsmark inom det i riksintresset utpekade kärnområdet kan göras utan att det innebär påtaglig skada på riksintresset för naturvård.

Bolagets åtagande gällande flera av de kompensationsåtgärder som de dels föreslår men också dels säger är möjliga är enligt förvaltningarna inte tydligt nog reglerade utan bör regleras genom att tydliga villkor meddelas. I villkoren bör det klargöras när och vad som skall genomföras samt vem som är tillsynsmyndighet för åtgärden. Detta gäller främst följande:

- Skötsel av fäladsmarkerna som bolaget ålades att sköta och skapa i MÖD:s dom 2006:49 bilaga B.
- Kompensationsåtgärder gällande större vattensalamander

2019-09-03

Diarienummer

MN 2019/0025.18, MR 2017.1987.22,
BN 2019/0138, TN 2019/0285

- Övriga kompensationsåtgärder som förslås t.ex. hyllor för berguvar, vegetation på bullervallar, naturvårdsavtal och mark för kompensationsåtgärder

Villkor behöver dessutom förtydligas och meddelas i enlighet med förvaltningarnas yttrande och i enlighet med nedan:

1. Bullervillkoret bör förändras i enlighet med vad förvaltningarna anför i sitt yttrande.
2. Externa massor som tillförs bullervallen och egenkontrollen av dessa bör regleras i villkor i enlighet med förvaltningarnas yttrande
3. Bullervallarnas utformning och massornas föroreningsgrad
4. Vattennivån i Lovénsjön
5. Bullervallen skall inte vara kvar efter det att täkten efterbehandlats.
6. Övervakning av vegetation inom Natura2000-området Knivsås-Borelund ska ingå i verksamhetens kontrollprogram

Om verkställighetsförordnande skall meddelas i domen skall det begränsas så att endast brytning får ske i det nu tillståndsgivna området till det nu tillståndsgivna djupet.

Vidare behöver mark- och miljödomstolen tydliggöra vilken instans (statlig och/eller kommunal) som är tillsynsmyndighet för respektive villkor. Denna precisering ska även avspeglas i bolagets förslag till kontrollprogram som ska inlämnas till respektive tillsynsmyndighet.

Bolagets bemötande och ny remiss

Bolaget har bemött inkomna yttranden och har ett tillkommande yrkande i enlighet med nedan

Sökanden yrkar att mark- och miljödomstolen meddelar tillstånd enligt 7 kap. 28 a § miljöbalken, (bakgrunden till yrkandet framgår av punkt 172 i bolagets bemötande).

Domstolen har nu remitterat sökandens bemötande av inkomna yttranden till Lunds kommun och miljönämnden i Lunds kommun för eventuellt yttrande. Kommunstyrelsen har remitterat ärendet till miljönämnden, tekniska nämnden och byggnadsnämnden för yttrande.

Förvaltningarnas överväganden

Förvaltningarna anser att kommunen ska vidhålla sitt tidigare yttrande från 2 maj 2019 i målet med undantag från begäran att domstolen ska utse tillsynsmyndighet för verksamheten då detta

2019-09-03

Diarienummer

MN 2019/0025.18, MR 2017.1987.22,
BN 2019/0138, TN 2019/0285

regleras i lag. Nedan utvecklar förvaltningarna sin argumentation inom några områden.

Motstående intressen och behov av bergmaterial

Kommunen förordar i sitt yttrande en vidare täktverksamhet enligt alternativ 4, att enbart gå på djupet inom dagens tillståndsgivna område. Särskilt motsätter sig kommunen ett intrång i fäladen i norr med tanke på de irreversibla skador på nationellt intressanta naturvärden som det innebär samt att området utgör en kompensationsyta för tidigare medgivet intrång. Utgångspunkter för kommunens synpunkter är de ställningstaganden kommunen gör i översiktsplanen samt kommunens program för ekologisk hållbarhet (LundaEko II) och Grönstruktur- och naturvårdsprogrammet.

Lunds kommun skriver i sitt yttrande att det beskrivna behovet av bergmaterial inte tillräckligt motiverar den ytmässiga expansion av täktverksamheten som ansökan omfattar. Bolaget bemöter kommunen genom att ställa sig frågande till att kommunen ifrågasätter behovet av materialet samt bilägger en kompletterande behovsutredning.

Förvaltningarna uppskattar att sökanden i sin tillståndsansökan 31 augusti 2018 bifogade en behovsutredning samt nu i bemötandet av kommunens synpunkter kompletterar denna bilaga med motiv och resonemang om behov av bergmaterial. Sökanden motiverar de konsekvenser som uppstår ifall Dalby bergtäkt *inte får förnyat tillstånd* och ifall närliggande täkter, *utifrån sina befintliga tillstånd*, ska försörja regionens samlade behov av berg. Förvaltningarna vill dock tillägga att tre av de fyra större täkterna i Lunds kommun har pågående processer om förlängda och utökade tillstånd (Dalby, Skrylle och Veberöd). Förvaltningarna vill också trycka på behovet att hitta andra långsiktiga lösningar för materialförsörjningen, dels genom hushållning av material och dels genom att studera alternativa transporter. En sådan helhetsbild krävs för att värdera de anspråk på mark för brytning i ansökan i förhållande till de negativa konsekvenser och förlorade värden som riskeras.

Idag har de fyra täkterna Dalby, Skrylle, Hardeberga och Veberöd en normalproduktion på 3 200 000 ton per år (sökandes behovsutredning). I de tre aktuella ärendena om nya tillstånd kan man läsa att den förväntade framtida normalproduktionerna kommer att öka. En samlad bild av dessa ger en av täktaktörerna beräknad normalproduktion framöver på runt 3 750 000 ton per år, det vill säga en ökning med 17 procent jämfört med idag.

I ansökningshandlingarna framgår också att när behoven ökar tillfälligt kan man gå upp i årlig maxproduktion. Den samlade

2019-09-03

Diarienummer

MN 2019/0025.18, MR 2017.1987.22,
BN 2019/0138, TN 2019/0285

maxproduktionen kommer, om de tre ansökningarna beviljas, uppgå till 5 200 000 ton per år, det vill säga drygt 60 procent över dagens normalproduktion. Som exempel räcker tillstånden som ansöks om i de tre aktuella täktansökningarna till att hålla en maxproduktion i 20 år. Förvaltningarna vill med det visa på den omfattande kapacitet som ansöks om tillsammans i de tre aktuella tillståndsansökningarna.

Förvaltningarna motsätter sig fortsatt att tillstånd ges att ta den norra fäladsmarken i anspråk. Områdets värdekärna hyser höga naturvärden och denna omges av utvecklingsmark vilken enligt nuvarande tillstånd ska utvecklas till fäladsmark. Förvaltningarna gör bedömningen att all återstående fäladsmark är synnerligen bevarandevärd. Marken är avsatt som kompensation för ett tidigare tillståndsgivet intrång. En kompensationsåtgärd ska ha samma varaktighet som de negativa effekter den kompenserar för. Det faktum att dessa kompensationsvillkor inte följts – att skötsel och restaurering uteblivit – och marken nu av bolaget bedöms sakna värde ur metapopulationsperspektiv ska inte kunna utgöra grund för att kunna ta marken i anspråk. Om denna hantering av kompensationsvillkor tillåts befarar förvaltningarna att det framöver kommer att saknas incitament för verksamhetsutövare att efterleva sina tillståndsvillkor avseende ekologisk kompensation.

Mot bakgrund av vad som framförts ovan menar förvaltningarna att Dalbytäktens tillstånd ska begränsas till alternativ 4 enligt tillståndsansökan, att enbart gå på djupet.

Kompensationsåtgärder och intrång i Natura2000-området Knivsås-Borelund

Förvaltningarna ser positivt på att bolaget påbörjat en utredningsprocess kring nödvändiga och genomförbara kompensationsåtgärder. Bolaget har också tagit fram en utredning specifikt om fladdermusfaunan i området samt en analys av hur denna kan påverkas av föreslagna utvidgning av täkten.

I Bolagets PM *Ekologisk kompensation vid Dalby bergtäkt* framtaget av WSP nämns att kompensationsåtgärder ska:

- leda till en nettoökning, eller åtminstone förhindra en nettoförlust, av biologisk mångfald,
- leda till positiv naturvårdsnytta utöver det som skulle ha skett om kompensationen uteblivit, och
- ha samma varaktighet som det intrång de kompenserar för.

Dessa utgångspunkter för ekologisk kompensation delar förvaltningarna. Givet att intrånget i naturmiljöer som tas i anspråk

2019-09-03

Diarienummer

MN 2019/0025.18, MR 2017.1987.22,
BN 2019/0138, TN 2019/0285

för brytning av berg inte kan väntas återställas behöver också kompensationsåtgärderna i detta fall vara permanenta.

Bolaget föreslår att 7,1 ha av befintlig fäladsmark kan röjas från igenväxningsvegetation som kompensation för de intrång man söker tillstånd för. Bolaget har dock inte visat att man har en juridiskt bindande överenskommelse med markägaren som ger tillträde till marken där rövningarna föreslås och inte heller har bolaget visat att man kan säkerställa kompensationen över tid. Förvaltningarna ställer sig också frågande till att rövningar på 7,1 ha befintlig om än igenväxande fäladsmark kan förhindra en nettoförlust av naturvärden givet de föreslagna intrång de mäts emot.

Utifrån ovan nämnda utgångspunkter anser förvaltningarna det tveksamt hur stor del av insådden av bullervallen som kan tillgodoräknas som en kompensationsåtgärd givet att bullervallen ändå kommer att byggas av andra anledningar.

Förvaltningarna vidhåller sammanfattningsvis att bolaget tydligt bör åläggas att sköta och utveckla den norra fäladsmarken och kringliggande ytor i enlighet med intentionerna i nuvarande tillstånd. Förvaltningarna vidhåller också behovet av att domstolen meddelar tydliga villkor om kompensationsåtgärder för eventuella nya ingrepp i värdefull natur eller påverkan på hotade eller skyddade arter. Dessa åtgärder behöver vara bevisat genomförbara, förhindra nettoförlust av naturvärden samt ha samma varaktighet som intrånget de kompenserar för. Ur förvaltningarnas synvinkel innebär varaktigheten som krävs att bolaget behöver tillse att kompensationsytorna, med hjälp av kommun eller Länsstyrelse, ges ett permanent skydd. Lunds kommun bedriver ett arbete med naturreservatsbildning vid Dalby fälad/Klockarelyckan, norr om Veberödsvägen. Att bolaget avsätter mark i detta område för reservatsbildning ser förvaltningarna som en möjlig kompensationsåtgärd och kommunen är tillgänglig för en dialog kring detta.

Vad gäller tillstånd till väsentlig påverkan av naturmiljön inom Natura2000-området Knivsås (MB 7 kap 28a §) så motsätter sig förvaltningarna att ett sådant tillstånd meddelas. Förvaltningarna menar att det skulle kunna strida mot 7 kap 28b § miljöbalken då förändring av områdets hydrologi pekas ut som ett hot mot områdets bevarandevärden i bevarandeplanen.

Övriga villkor samt tillsynsmyndighet

Förvaltningarna anser att bolagets förslag gällande 45 dB(A) i naturreservatet tills bullervallen är färdigställd och 40 dB(A) där efter

2019-09-03

Diarienummer

MN 2019/0025.18, MR 2017.1987.22,
BN 2019/0138, TN 2019/0285

kan accepteras. Däremot bör det i domen klargöras när bullervallen senast skall vara klar.

Bolaget har genomfört en förnyad uträkning av platsspecifika riktvärden gällande massorna för byggandet av bullervallen. Denna utredning får inte förvaltningarna att ändra på sina tidigare ställningstagande. Att tillföra förorenade massor till ett riksintresse för friluftsliv och naturvård är direkt olämpligt. Bolaget har inte heller motiverat varför det är nödvändigt att använda MKM-massor.

Domen bör klargöra vilka kriterier som ska vara uppfyllda för att kompensationspumpning av vatten till Lovénsjön ska genomföras.

Förvaltningens förslag till beslut

Miljönämnden, Tekniska nämnden och Byggnadsnämnden föreslås besluta

- att anta förvaltningarnas yttrande som sitt eget, samt
- att översända yttrandet till kommunstyrelsen.

MILJÖFÖRVALTNINGEN

TEKNISKA FÖRVALTNINGEN

Björn Berséus
MiljödirektörMikael Fritzon
Teknisk direktör

STADSBYGGNADSKONTORET

Malin Sjögren
TF Stadsbyggnadsdirektör

Beslut expedieras till:

Kommunstyrelsen

Mark- och miljödomstolen i Växjö , mmd.vaxjo@dom.se,